

ראשית קראתי אתכם, על עסקי ראשית הזהרתי אתכם. השלמת הבית באורחות צדק היא ההתחלה להצלחת החברה בכללה, וחיי המשפחה, בהיותם מתרוממים למצב טוב, תיווסד מזה ברבות הימים הצלחת האומה. על כן, הקדושה הביתית היא ראשית להצלחה הכללית שבכללות האומה, וכערך משפחה אחת אל כללות האומה, כן הוא ערך עם ד' אל כלל מין האנושי. שההשרשה של הקדושה ודעת ד' שמשתרשת בישראל ע"י התורה וקיומה בכל הזמן הארוך העבר, היא תגרום שיתפשט אור ד' וכבוד ידיעתו על כל המשפחה האנושית בכללה. ולשם כך נקראו ישראל ראשית, מפני שכך העניין של ההשלמה הכוללת, הולך וכובש לו מקום בעולם קמעא קמעא, והראשית הם ישראל. ע"כ נכבדים הם מאד הדברים שעליהם נוסד יסוד קדושת ההתחלות, כי בהתחלה כלולה כל המטרה היותר אחרונה. ע"כ החלה, שהיא המתנה של כהונה המתייחסת אל הבית והליכותיו ביחוד, להשריש כבוד התורה ועבודת ד', וזיקוק הלימוד לדעת את ד' ושמירת המצות, הבא ע"י הכהן המשרת את ד', היא הראשית המנחת את יסוד הבית, ועיניה נשואות אל האחרית הבאה מן הראשית: ההצלחה המתפשטת מיחידות של הבית אל ריבוי של הכלל. כן היא מתאימה אל המטרה שבכלל המצות ובחירתן של ישראל, שנושאת גם כן בתוכה את ההתפשטות האחרונה שתבוא לרגלה. ראשית קראתי אתכם, על עסקי ראשית הזהרתי אתכם. והמטרה ההולכת ומתגברת בריבוי עם ד' נושאת דגל שם ד', נסמכת היא יפה אל כל מחוזה של לידה והוספת נפש בבית יעקב, שעל כללותם נאמר: "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו". וכל הפושט יד בהכנות הראשיות הפרטיות שבחיי הבית, הוא מזעזע את העמוד הימני מצד רוממות היוסודו.

היה ד' מאיר אומר: מנין שאפילו עוברים שבמעי אימן אמרו שירה על היס? שנאמר "במקהלות ברכו אלוקים, ד' ממקור ישראל". יראת ד' ואהבתו, הקשורה בליבן של ישראל עם ד' אלה, בנויה מכמה סיבות קדושות, מהם קבלת התורה וההנהגה בתורת ד' המשיבת נפש. פועלת החינוך פועלת לרומם את הנפש בטהרת ההרגשה באהבת ד' אלוקי ישראל. אמנם לבד מכל פועל של חינוך מעשי, פועלת הקדושה הטבעית מצד עצמה, בשום האדם על לבו שהוא ממקור ישראל, ועל כן הוא ראוי להיות חדות ד' מעוזה, ששם חלקו להיות מבני הגוי הגדול הזה אשר לו אלוקים קרובים אליו. ועל זה אין צריך שום כח יוצא אל הפועל. שגם זולת מעשים והדרכה, גם כן כבר נמצאת הקדושה המקורית הטבעית הזאת, שמרוממת את הנפש לשירה נפלאה בגאון ד'. והנה התחלת ההרגשה שבאה לישראל שהם יש להם סגולה נפלאה מצד מקור מחצבתם, נתגלה לישראל על היס, כי שם לא הצטיינו בכישרון מעשים, "ועבר ביס צרה", "וימרו על ים ביס סוף". ובכל זאת ראו יד ד' הגדולה, בפועל פעל עמהם להפליא, בין במצבם החומרי להצילם מיד שונאם ולראות נקמות מרודפיהם, בין במצבם הרוחני שרמה נפשם לשיר שירי קודש, וכל הקהל כאחד לבשה אותם רוח ד' ללכת באורח נשגב בשאיפת נפשם לצור יוצרם, אלוקי ישראל. הנה לא פעלה כאן לא תכונת חינוך ולא מעשה ולימוד כי אם התייחדות הטבעית המצויינת של נפשותן של ישראל. והנה הילד כבר מתפעל הוא ממראה עיניו מחינוכו, ותיכף בצאתו לאויר העולם מתחלת הפעולה, כיוון שמתקבצת בהמשך הזמן בפעולות ניכרות מתחלת היא הרגשותו את העולם החיצוני. אמנם עוברים שבמעי אמין להם אינו נמצא כי אם ההרגשה התכונת הכמוסה, רק מפני שהם ממקור ישראל. ועל היס נתעורר זה הכח הצפון שהתרגשו הנפשות לשירה מפני שהם ממקור ישראל, ורק יתרון זה שראו בעיניהם מהו ערכו, פעל עליהם לומר שירה, וזה הכישרון כבר הוא נמצא צפון גם בעוברין שבמעי אמין. וארחות כחות הנפש נפלאים המה, עד שההתרגשות הפנימית שאינה ערוכה מסיבות חיצוניות, כמו שהיא נמצאת במידה גדולה באנשים גדולים, כבר בהכרח נמצאת בהכנה ואופן ממועט גם בהיות האדם במצבו העוברי. אם כן, הכח הנשגב שחל על הגדולים מצד מצבם המקורי חל גם כן, כפי שיעורם, גם על העוברים, וההרגשה הטבעית הזאת נשגבת היא לעולם, והיא מיוחדת למקהלות שבהם יתקבצו יחד בעלי-ימדע וריקי-ידעת, ובמה איפוא ישתוו רגשותיהם להודות לד' אלוקי ישראל, רק מצד הסגולה הפנימית שמרוממת את נפש כולם בהכרה הפנימית את הטוב והיתרון שראוי ללבוש עבורו גאות ועז, מפני שהם ממקור ישראל. "במקהלות ברכו אלוקים, ד' ממקור ישראל".